

آبونه شرائطی

داخلی، خارجی، هر رایمیون

سنه لکی (۲۵۰)، آلق آلمانی

(۱۳۰) غروشد.

نسخه سی ۵ غروش،

سنه لکی ۵۲ نسخه در

اداره خانه

باب عالی جاده سندہ دائرہ مخصوصہ

اخطرات

آبونه بدلی پیدا ندر

مسکو، وافق آثار مع المدونیہ

قبول اولنوز. درج ایدلهین

پازیلر اعادہ اولونماز

عدد : ۴۴۸

محمد عاکف

اشرف ادب

صاحب و مدیر مسئول

۱۸ صفر ۱۳۳۸

نجاشیہ

۱۳ تشرین ثانی ۱۲۳۵

اتبعون اهدکم سیل الرشاد

اخطرات

ادرس تبدیلندہ آبریجه بش

غروش کوندرملیدر

مکتبہ بارکہ اضالی و واضح

واو قو ناقل اولیسی و آبونه صرہ

نو حرسونی محترم بولنیسی

لاز مر

حمالک ایندیہ ایموزن آبونه او لانڈر

آدر سلریناٹ فرانس ز جہ دیا ز لسی

رجا اولنور

بارہ کوندرل دیک زمان نہیہ دائر

او لندنی و واضح بیلہر لسی

رجا اولنور

۱۳۳۰

دینی، فلسفی، عامی، ادبی، سیاسی هفتہ لق مجموعہ اسلامیہ در

باش ھرر

۱۸ جلد

دکل ، شوکا بوکا بکزه مکه جالیشان مایمونلر کی او لمیرید . قرآن کریمده بونلرک صدقی بود .

«مجاهد» دیرکه : بونلر مایمون مسخ ایدیله دیلر . بوجناب حتفک اونلره ایراد ایستدیکی بر مثملدر . وینه مجاهددن روایت او لیورکه : بونلرک قلبی مسخ اولنیش ، مایمونلرک قابی کی وعظ قبول ایده جک ، نواهیدن اجتناب ایده جک حالدن چیقمشد . مجاهدک بیانی بزم ایضا حاتم زدن آیرلامقدہ در .

بو آیت کریمده متقلیمه بیوک بر عبرت وارد . حدود الٰہی تجاوز ایتمامک ؟ نواهیدن ، منکراتدن او زاقلاشمق لازم در .

هیچ شہسز علماء و ائمہ اسلام هر کسدن زیاده بو آیت کریمہ دن ؟ ظاهر آللہی الداعق ، باطننا او نکله محاربہ ایمک یوزندن بی اسرائیلک باشنه کلن بوفلا کتدن عبرتین او لمیلیلر . حالبوکه بونلر بی اسرائیلک یولنی طوتارق حیله لرہ مراجعته بونلری دینک تعالیمی میانه ادخال و « حیل شرعیه » نامیله بر جو حق فصلار یازمشلر ؟ بو حیله لری بر طاق زواللیلر تلقین ایتشلردر . شریعت ، بوکی شیلدن بری در . بونلر اویله شیلد یا پیورلرکه برداشندن طولای جناب حق بی اسرائیلی تعذیب ایتمشی . کندیته علمای اسلام سوسی ورن بومدعیلر اللہی حقیلہ بیلسه لر ، حقیلہ تقدیر ایتسه لردی قطعیا بیویله صایحازلر دی . جاھلر ، غافلر بو آیت کریمہ دن او تانسینلر . حیله بر دسوی آرقه سندن اللہی اعلان خصوصت ایدرک شهوت نفسیه لری تطمینک هاقبتی تأمل ایتیںلر !

بز بو حیله موضوعه تکرار دونه جکز .

عبدالعزیز چاویش

وھا بیلک

۴

افضل علمای اسلامیه دن شیخ الاسلام حیدری زاده ابراهیم افتندی خضرتاری طرفندن مقدمہ بازیاب مسلسلہ نشر ایتمکده او لمیغز مقالات دن درجیسی ده بیکون نشر ایدیورز . بومهم مبحث دینی بر قاج مقاله دها دوام ایده جکدر .

مع ما فیه کرک محمدک ، کرک محمدک بر قدرت مهمہ اجرائیہ سی مقامنده بولنار امرای آل سعودک ایستر اهل سنت و جاعتدن ، ایستر سائر فرق اسلامیه دن اولسون ، کندولریه مخالف اولانلری بال تکفیر نصوصی ظواهره حل ایله شرع شریفک بود رجده تشدیدی ایسا ایتماش او لمیغی بر طاق مسائله لزومدن زیاده غلو ایتدکاری کی ، او چنجی مقاله ده بیان اولنڈیئی او زرم مذهب و هایینک طعن و قدسی جھنی ایزان ایدن او وقتک نجد علماسی ده ایلری کتیدیلر . اوت ، این تیمہ ایله این قیم دنی محمدک موجب تکفیر عد ایتمش او لمیغی افعالی شرک

صاقلامش او لیورلر دی . فقط جناب حتفک هر نہ ایشلہ دکلری هانکی دنک بیواسه لر هپسنه مطلع او لمیغندن غفلت ایدیورلر دی . ایشتبه بونلر شهوت نفسیه لری تطمین یولنده او امر ربانیه یه عصیان ایچون بر طاق حیل شیطانیه یه مراجعت ایدرک بو حیله لرک اللہ نظر ندن ده قاچے جغی تھمین ایتدیلر . عامہ یه تعالیم دینیه یه مخالفت ایتمکاری ندی کوسته رک بالق آولا ماق ویمک ایچون در لودرلو شیطتلر ایجاد ایدیور بعضیاری صویک مجراسه دلیکلی برسد جکرک بوسدک ایچنده محصور قالان بالقلری طویور برا عتراض واقع اولنجه : « خاير بز بالق آلامد . اللرملا طوتدق » دیسیورلر ؟ یاخود دها باشنه یوللاره ساپه رق عیف نتیجه یه دسترس او لیورلر دی .

واقعا بونلر هر کسی آلام تقدہ ، هر کسک کوزنی بیامقدہ موفق او لمیلر . فقط بیله یا یمقله نزد الہی ده برشی فازاندیلر می ؟ بو کی حیله لرہ مراجعته آرزولری ، شهوت نفس ایله لری تطمین ایتدیلر . فقط اللہک عقابندن قور تولدیلر می ؟ بو چیر کین عصیانلری نظر الہی دن صاقلا یا بیلدریلر می ؟ اصلا . بالعکس یا پدقلرینک جراسه او غرادری ، ذلت و حقاره محکوم او لمیلر .

جناب حق بونلر دوغرو یولی کوسترد کدن ، حیله نک شفاف اور تولریه او رتونه رک طریق مخالفتہ صایمالزی نامی ایتدکدن صکره سبت کونلری بالق طویمالزی امر ایتمکله اونلری تجربہ ایتمشی . فقط بونلر شهوت نفس ایله لریه مغلوب اوله رق مواہب عقایلے لری دیلرینک داڑھ تکلیفندن چیقمقدہ استخدام ایتدیلر . ایشتبونلک او زریه جناب حق بونلرک انسان کی دوشونه رک ، طاشینه رق عقل سلیم انسانینک مقتضیاتی یا پانلردن دکل ، مایمونلرک بی فارشیدن عقللی کوروندیکی حالده بر حیوانندن عبارت و بوتون مهارتی تقلیددن باشنه برشی او لیانلرک عدادیته ادخل ایلری . بیله جه بونلر کندی نفسلری ایچون قبول ایتدکلری در کیه ایتدیلر . آرتیق انسان عاقلک صفت کاشف سو او لان تفکر و تعلقدن تبری ایدرک بشقہ لرینک افعالی تقلید ایله او کا بکزه مکدن بشقہ دائمی ذلت و مسکنن ایچنده قالان حیوانلر کی او لمیلر .

شریعتک حرمتی هنک ایدرک تعالیم دینی یی استخفاف ، و علام غیوبی استغفال ایتمک جزاسی اوله رق بوفلا کتہ دوچار او لمیلر . بونلرک اڑیسہ اقفا ایدرک اللہک بخش ایتدیکی مواہب ربانیه یی تعطیل ایدنلرک ده جزاسی بود . بو کیلرک هیسی ذلیل و مسکین مایمونلردر . بشقہ برشی دکلدر . انسانیت نامه بونلر ده انجق انسان صورتی و شکلی وارد .

ایشتبونلرک مایمونلقلری بود . ذلتلری ایسہ انسانلرک پایه سندن اینه رک آرتیق انسانلرک سویہ سندہ یا شامامنہ استحقاق کسب ایتملریدر . آیت کریمک بز جه تأویلی بیله در . بعضیاری آیت کریمک کی « کونوا قردة » امریکی امر تکوینی عد ایتشلردر . حالبوکه مقصد اونلری ، آرزولریه ، اراده لریه کندی نفسلری ایچون قبول ایتدکلری در کیه تنزیل ایتمک : بونلرک قدرت تصرف ، تفکر اعتباریه انسان

بری ده حضرت پیغمبرک امام عمره خطایا (لاتسانا یالخی من دعائیک) عباره سیله واقع اولان التفات رسالتناهیلریدز . بومعامله احابت دعا ایچون نزد الامیده طلب توسلک شرعاً متنوع اولمدىغئی بیان دیگدر . یوقسه جناب عمرک بویابده توسل عالی حضرت پیغمبری به محتاج اولمدىغئی وارسنہ استباهرد .

بو مسئله ده ین العماء اک زیاده بحث ومناظرمی انتاج ایدن ، متقدمین و متاخرین علماء آرمه سنده بر چوچ مناقشاتی ذاتی اولان (لاتشد الرجال الا الى ثلاثة مساجد المسجد الحرام و مسجد الرسول و مسجد الاقصی) حدیث شریفیدرکه بونحدیث شریف حقنده جریان ایتش اولان تدقیقات علمیه نک بیانی ده واجبه دن عد ایتدک . علمادن بعضلری افراطی التزام ایدوب بویابده کی متوعيتک حکمیتی عام قیله رق و هدف حرکتی غائب ایدرک شد رحالی صورت شدیده ده انکار ایتش ، بعضلری ده تفریط جهته کیدرک زیارتند منع ایده فی تضليل و تبدیل قدر کیتمشلردر .

حدیث خلاصه مؤداسی مساجد ثلثه نک غیری محله زیارت ایچون اختیار سفر اولنسنیک منه اولدیغندن عبارتند . (رجال) حاء مهمله ایله رحلک جمعی اولوب دوه نک اکری دیگدر . بوکله نک سفر معناستی افاده ایتسی اکرک سفره لازم اولیستدن ناشیدر . دوه نک سفر ایچون مخصوص بالذکر اویلسی او زمانلر سفرک عن بستانده اعلیتله دوه ایله واقع اوله کلديکنه مبیندر . آن ، استر ، مرکب بیننده فرق یوقدر . شیخ ابن حجر العسقلانیک (فتح الباری عن صحيح البخاری) نامندکی کتابنده بیان بیوزدقیریه نظرآ حدیث شریفده (الا) حرفیله واقع اولان استتنا مفرغ اولوب بو تقدیره کوره مساجد ثلثه دن ماعدا هر بریره زیارت ایچون شدرحال منوعدر . زیرا مفرغده کی مستتنا منه اعم العام ایله مقدردر . مع ما فیه بوراده کی عمومدن موضع مخصوصک یعنی مسجدک مراد اویلسی ده ممکندر ، دیور . بومساجدک مساجد سائره یه تفضیل اولنسنک اسیای برخیستک جمیع ناسه ، ایکنچیستک ام سالفیه قبله کاه اولیستدن ، او چنچیستک ده اساس تقوی اوزرینه بنا اولنسنده نشأت ایلکدده در .

اصل اختلاف حال حیات ، یاخود حال بماتده بولنان صالحانک زیارت و تبرکه قصدیله بعض موضع مقدسه نک زیارتزلیله آنلرده انماز قیلمق ایچون شدرحالک جائز اولوب اولامسنددر .

شیخ ابو محمد الجوینی ظاهر حدیثه بنای اجتہاد ایله «زیارت ایچون مساجد ثلثه دن غیری محله شدرحال حرامدر » دیور . فاضی حسین بومسلکی اختیار ایتدیکی کبی ، فاضی عیاض ده بورایدیدر . اصحاب سنتک ذوات ایتدیکی اوزره ابوهریره برای زیارت طوره چیقمندند طولایی تضرت غفاری طرفدن بونحدیثه استاداً تخطه ایدلشدر . حتی نصرت ابوهریره « طوره چیقمندند اول سزه یتشمش اولسیدم چیقیه جقدک » دیگشدر . یعنی مشارالیه حدیثی عموم مواضعه حمل ایتش ، ابوهریره ده کنديسته موافقت ایتمشدر ، دینیور اما ، امام

نووندن عد ایتشلر اینه ده مشارالیه مانک بوندن مرادلری (شرک اصغر) دمک اولوب ، یوقسه (ان الله لا یغفر ان یشرک به و یغفر مادون ذلك) آیت کریمه سنده مذکور اولان (شرک اکبر) دکلدر .

زیرا جناب حقک مغفرت ایته جکی شرک اکبر دین اسلامدن چیقمق دیگدرکه اصنام ، یاخود آتش و یا صوکی شیلره عبادت ایله مخلوقاتدن برینی خصائص ربوبیته جناب باری تعالی یه شریک و نظیر اتحاذ ایتمکدن عبارتدر . بوکا (شرک جلی) دنی دینلور . اما (شرک خنی) که جناب حقدن غیری یه التفات دیگدر ، نوع یشر بروقدنه بوندن خالی اولمز . رسول و انبیای عظام حضراتی شرک جلیدن مبرا اولدقلری حالده شرک خفیدن تخلص ایچون جناب حقه تضرع و نیاز ایده کلشلردر . ابراهیم و اسماعیل علیهم السلام (واجعلنا مسلمین لك) وحضرت یوسفک (توفی مسلما) دیو دعاده بولنلری بومعنایه محولدر . الحاصل شرک خفینک انواعی اولوب (افرایت من اتحاذ الله هواه) آیت کریمه سی اقتضاسجه نفس و شهوانه ای ساع ایک بر نوع شرک خن اولدینی کبی ریا دنی شرک خفیدر ، عملی ابطال ایدر ، دیرلر .

الحق « مرأیلر هب کافردر » دیمه « دملری هدر و ماللری حلالدر » سوزنی هیچ برکیمه سویله من . فقط علمای اسلام « شمس ، قمر ، کوکب ، صنم کی الله اتحاذ اولنان شیلره سجده ایتمک کفردر » دیدیلر و بونلردن بشقمه سجودی کاٹر محرباتدن عد ایتدیلر . بو مقوله معبد اتحاذ اولنان شیلر ایچون قربان کسمک کفر اویلدینی بیان ایله برابر لفیرالله ذبح ایتمک و تربه لر نذر ایلک کبی افعالی بعضیلر محربات باینده ذکر ایتدکلری کبی تربه لردن تبرکاً طوپراق المقه اطرافده طواف مثللو شیلری ده بعضیلری مکروهات باینده بیان وايراد ایتمشلردر . بواجھادک الا فنا نقطه سی بومسئله ای انبیای عظام حضراتنه قدر تشییل ایتلرنده در . آنلری بواجھاده سوق ایدن (اشتد غضب الله على قوم اتحذوا قبور انبیائهم مساجدا) حدیث شریفدر . حال بوکه حدیث شریفک مؤداسی اصنامه سجده ایدرجه سنه نیلرینک قبرلرینه سجده ایدنلرک حقلرنده غضب الہیں مشتد اوله جنی سرکونددر . ابن تیمیه ائمه سلف ، انبیا و صالحینک قبرلری باینده دعا واستغفاره بولنلاردی . دیور . بو ایسے روایات صحیحه ایله مردو در . ابن ابی شییه نک روایت ایتدیکی اوزره حضرت پیغمبرک هر سنه باشندہ احد غز و مسندکی شهدای کرامک قبرلری بانه کلوب (السلام عليکم بما صبرت قم عقبی الدار) آیت کریمه سی ذکر بیورورلردن . اهل سنت و جماعتک شافیه و سائره یه منسوب علمای اعلام حضراتی زیارت قبوری تجویزه مطابقدرلر . امام نووی « زیارتی اکثار ایتمک وفضیلت اخزویه اصحابینک منارلری باشندہ مکث و توقف ایلک مستحدر » دیور . امام سیکی ده بواجھادندن طولایی ابن تیمیه تخطه ایدیور .

اختیار امتک قریتلرندن بالاستفاده جناب حقه فارشو وسیله . استشفاع اتحاذ اولنلرنده برخندور شرعی اولمدىغئی اثبات ایدن دلائلن

دیگر مقاله‌لرده بیان اولینی اوزره بعض عوام ناسک قبور او لیای حین زیارت‌لرند اجرا ایمکده اولدقلری بر طاقیم مراسم‌له او منار حقنده بسلامکده اولدقلری اعتقاد شایان قبول دکله‌ده بونکله برابر بوقیلدن اولانلرک اکثریسته جناب حقنده بشقه بر کیسه‌ده برقدرت مؤثره‌نک موجود اولینی اعتقادی متمن کر اولینی ده جای اشتباه دکلدر. شوحالده بیویزدن بر اسلامک تکفیری جهته کیتمک غایت خطرناک بر مستله‌در.

محمد بن عبد الوهابک منع ایتش اولینی شیلدن بردی ده اولیای کرام حضراتنک منارلری اوزرلرند پاییلان یالدیزی و منین قبه‌لردر. ذاتاً بوکی شیلرک عوام ناسک اعتقادلری اوزرند برسو، تأثیر اجراء فتنه‌یه سبیت ویره جکنند ناشی فقهای اسلامیه جهده مکروه عد ایدلشدر. محمد بن عبد الوهابک اجتهاد نجه توتون استعمالی ده بحر ماتندر. بوباده‌کی اجتهادی ایسه بوکا قائل اولان بعض فقهانک آثارندن مأخوذه‌در. کرچه بوباده بین‌العلما بر اختلافک موجود اولینی معلوم ایسه‌ده اولان توتونک حرمتی حقنده نص وارد اولینی، ثانیاً اشیاده اصل اولان ابا‌حه اولینی جهته‌ه حرمتی جهته کیدیله‌من. زیرا دلیل حرمت موجود دکلدر. تحریم ایسه دلیله محتاجدر. قیاس طریق‌ده کیدیله‌میه جهک. چونکه قرن رابعند، بلکده اواخر قرن ثالثدن اعتباراً اوصاف اجتهادی حائز ذوات یتبیشه مدیکی امور معلومه‌دندر.

تحریمه قائل اولانلردن بعض‌لری توتونده خاصه اسکارک موجود اولینی ادعاسنده ایسه‌له‌لرده بوداعمالک اصل‌سز بر مکابردن عبارت اولینی استعمال ایدنلرجه خفی دکلدر.

الایمان بعض و سبعون شعبة . . .

۲

دین اسلام‌ده اعمال حسن‌نک نجات و نجاحی مستلزم اولینی معلوم او لغله‌برابر بوعمال حسن‌یه مقابله کورده‌جکی و کوره‌جکی ایلک و مکافاتلری قطعیاً کندی عمله عطف ایمیوب آنچق لطف و توفیق الهمی نتیجه‌سی اولینیه اعتقاد ایمکت‌ده لازم‌در. زیرا انسان نقدر اعمال صالحه ایشلرمه ینه خالقه فارشی بورجی اولینی عبادتی و نائل اولینی نم لاتحصانک شکرینی حقیله ادا وایها ایده‌من. ایکی جهندن قولک قصور سزاولیسی پک مشکل بولئسنه مبنی الله طرف‌دن مكافات و مثوابه نائل اولینیه جمله‌سی عنایت ولطف خدا بیلمسی لازم‌کله جکنند مسلمانک دامنا اعمالنک عندالهیده مظہر قبول و حسب البشریه خالی اولیه جنی تقصیراً تکده مغفور اولیسی و دنیوی، اخروی سعادت‌لر نائیقی ایچون جناب حقه درجا و دعا‌دن خالی قلام‌سی اقتضا ایدر. اکه بخوف و رجا اولیسنه انسانک خالی پک خراب اولورایدی. چونکه قبا صوفیلر مجردا عماله کووه‌نسه عجب و عظمته دوچار اوله‌رق دنیا و آخرت‌ده کرفتار خسران اولور. کن‌اهمکارده رجا ایله عفو‌الهمی یه نائل اوله‌بیله جکنده امیدوار

الحرمین ایله سائر ائمه شافعیه کوره اشخاص و مواقع مقدسه‌ی زیارت ایچون شدرحال حرام دکلدر. بونلزده حدیث شریف و جووه ایله تأویل ایدیورلر:

اولاً: زیارت ضمتده واقع شدرحالدن متحصل فضیلت تامه‌نک مساجد ثلثه‌یه منحصر اولینی، ثانیاً: نهی واقعک مساجد ثلثه‌دن غیری محله نهار قیلمنی کندی اوزرینه نذر ایتش اولان کیمسه‌یه منحصر بولینی، بولیه برندزی ایفا مقصدیله مساجد ثلثه‌دن ماعداً محله ایچون شدرحال جائز اولینی، بناءً علیه برصاحلک ویا قربیک، ياخود برصاحب علمک زیارتی، ياخود طلب علم، ياخود تجارت ویا اجرای تزه فکریله واقع اولان شدرحالک نهیک حکمنه داخل اولیه‌جفی رأینده بولینیورلر.

برروایته نظرآ احمد بن حنبل حضرت‌لری ده نهی واقعک صلاة راجع اولینی رأینده‌در. یعنی صلاة ایچون بواچ مسجددن غیریسته شدرحالی تجویز ایتماشدرو.

بعضیلر نجه‌ده حدیث شریف‌دن غرض و مراد، مساجد ثلثه‌دن غیریسته اعتکافک عدم تجویز‌در. بونلزه نظرآ برآدم بواچ مسجددن بریسته ایتکافی نذر ایدرایسه بولیه برندزک ایفاسی اوزرینه لازم اولور، امام مالک و شافعی واحد حضراتی ده بورآیده‌دلر. فقط ابوحنیفه حضرت‌لری مطلقاً واجب دکلدر، دیور.

کرمانینک روایته نظرآ بومسئله حقنده وقتیله سوریه‌ده برجوق بحث و مناظره جریان ایتش و نتیجه‌سنده فخر هام افدمزک قبرلرینک زیارتی ایچون شدرحالی تحریم ایتش اولانلر الزام ایدلشلردر. واقعاً امام مالک حضرت‌لری برآدمک «پیغمبرک قبرینی زیارت ایتمد» دیمسنی مکروه عد ایتش ایسه‌ده بوباده‌کی اجتهادی زیارت‌هه تسلیق ایمیوب پیغمیرله زائر آره‌سنده نوعماً مساواتی احساس ایمکده اولینی‌نده مخالف ادب عد ایتش اولینی‌نده نشأت ایلکده‌در. بوده محققینک تحقیقات‌لریه نابتدر. حضرت رسول کریمک زیارت قبرلری مشروع و فیوضات و مادیه و معنویه ایچون وسیله استشفاع اولینی اجماع امته نابتدر. همه‌هه حدیث شریف بشقه صورت‌لرده تأویل امکانی مفقوددر. چونکه (الا الى ثلثة مساجد) عباره‌سیله واقع اولان استناده مستثنی منه مخدوف اولینیه کوره او مخدوفی با بر لفظ هام مراد ایده جکنکه بوصوره کوره حدیثک معنای «هانکی بر ایشدن طولایی اولورسه اولسون مساجد ثلثه‌دن غیری هیچ برحمله شدر حل اولینیه‌جقدر» دیه‌جکن، ياخود حدیث شریف محققینک تحقیقائی وجهله صلات ایله تأویل ایده جکن. برنجی صورتک امکانی یوقدر. چونکه او حالده تجارت، صله رحم، طلب علم ایچون شدرحالک حائز اولیسی لازم کلور. بوایسه اوله‌من. او حالده مسئله ایکنیجی شقه انحصار ایدرکه حدیث‌دن مقصدهک صلات اولینی جهیدر. بوندن بشقه (من زارنی وجنت له شفاعی) (کنت نهیتکم عن زیارة القبور الافزوروها) حدیث شریف‌لری ده بوباده‌کی حقایق شرعیه‌ی صراحةً کوستر.